

ЯК ВИЖИТИ ПЕРШОКУРСНИКУ

Ти, певно, тільки приєднався до лав студентів ДДМА. Хочеш одразу стати «продвинутим» студентом? Не переймайся! Мене звуть Катя, я студентка другого курсу і розповім тобі все, що дізналася за рік у Академії.

1. Знайомство

Знайти нових друзів в Академії виявилось набагато легше, ніж я собі уявляла. Більшість студентів – відкриті люди, які розуміють, що ти «новачок» і ще не звик до нового суспільства. Просто не замикайся в собі, і люди самі до тебе потягнуться.

2. Викладачі

Звичайно, викладачі Академії дуже різні, але є декілька універсальних правил, які допоможуть тобі набутися авторитету «хорошого студента» в їхніх очах.

По-перше, сідай за перші парті. Ще зі школи ми звикли до цього стереотипу, і у ЗВО «правило відмінника» ніхто не відміняв.

По-друге, став питання за лекцією. Викладач бачить, що ти цікавишся його предметом, та подумки ставить тобі «+». АЛЕ намагайся не перепитувати, що тобі продиктували. Це, навпаки, говорить про те,

що скоріш за все ти відволікаєшся, за виключенням деяких випадків.

По-третє, відвідуй пари. Банально, але факт. У студента, якого запам'ятали на парах, набагато більше шансів успішно скласти залік, навіть якщо він не так вже й добре розуміє предмет.

3. Їжа

Так-так-так, це дуже важлива тема для студента. Я впевнено можу сказати, що найсмачніша випічка в Академії продається в буфеті другого корпусу на другому поверсі.

Каву та різноманітні напої дешевше за все брати в автоматі (він також знаходиться в другому корпусі, але внизу, біля сходів).

У ідальні шостого корпусу можна поїсти нормальну їжу (першу страву, другу й компот), та й на усілякі «витребеньки» ціни не кусаються, але мені там не дуже подобається. Дуже людно, як на мене, і не дуже смачно.

Окрім того, зі свого досвіду, я б не рекомендувала брати випічку в першому корпусі. Як не приходила – завжди було черстве.

4. Час

«Перерва 20 хвилин. Точно встигну!» – головна помилка першокурсника. Насправді час летить дуже швидко, а через незнання, у якому крилі поверху знаходиться потрібна аудиторія, студенти часто запізнюються. Ви ж самі розумієте, що викладачі не люблять цього.

5. ГСВ

Спочатку усі першокурсники відвідують заняття з фізкультури всі разом, але мають можливість перейти в спортивні секції, або, як їх тут називають, групи спортивного вдосконалення (ГСВ). Пам'ятаю, як на початку навчання думала: «Напевно там займаються бувалі хлопці та дівчата». Як же ж я помилялася... Так, у ГСВ є студенти-аси, але новачків у тому

чи іншому виді спорту набагато більше. Тому не переймайся й йди туди, куди тягнеться душа.

Окрім того, не слід затягувати з вибором секції, адже приблизно через два тижні після початку навчального року набір у ГСВ закривається, а подати заявку на перехід буде досить важко (мою прийняли лише після зимньої сесії, хоч я подала її в жовтні, а викладач із фізвиховання лякала мене двійками за пропуски пар до кінця навчального року...).

6. Сесія

Найстрашніша тема, чи не так? Я кажу тобі: не бійся ти тієї сесії. Вона не така страшна, як здається. У тебе завжди є можливість скласти предмет.

Розумник? Отримаєш немало «автоматів», а скласти самостійно доведеться 1–2 предмети.

Середнячок? На свій бал точно напишеш, а може ще й вище!

Багато пропусків? У тебе завжди є шпори. Головне – уміти ними користуватися.

«Забив» на навчання? Не біда. Спеціально для тебе у ДДМА є перездачі. Але далі такого намагайся не допускати.

7. Твій вибір

Якщо ти хочеш бути активним студентом, обов'язково бери участь у різноманітних заходах. Звичайно, усі ми різні. Часто студенти опускають руки, бо не вміють гарно танцювати чи співати. В Академії відбувається багато концертів і різних заходів, тому я розповім, як же іще можна взяти в них участь!

Якщо ти маєш хист до танцю, співу чи у тебе є організаторські навички, тоді тобі – у лави студентського самоврядування! Ці запальні хлопці та дівчата не дадуть тобі сумувати.

Ти креативний, наполегливий та легко знаходиш спільну мову будь із ким – тоді скоріше приєднуйся до медіа-групи «Академія». Ми навчимо тебе всьому! Газета, радіо, телебачення, фото й відео – обирай те, що тобі до душі, а наші родинні студенти з радістю приймуть тебе до своєї команди!

Дізнався щось новеньке та потрібне? Я дуже рада! Бажаю всім успіхів у навчальному році, особливо першокурсникам, яких чекає ще багато усього цікавого.

Катерина Кочерова

КОНФЕРЕНЦІЯ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ: ЗГАДУЄМО МИНУЛЕ, ДИВИМОСЯ В МАЙБУТНЄ

Традиційно, підсумки роботи Академії за рік, що пройшов, підводилися на розширеній Конференції трудового колективу ДДМА, яка відбулася 31 серпня в актовому залі. Було розглянуто звіт ректора Віктора Ковальова про діяльність нашої ЗВО у 2019–2020 навчальному році.

Свою промову Віктор Дмитрович анонсував не як доповідь у буквальному сенсі, а як інформацію щодо проблемних питань та перспектив їхнього вирішення в завданнях, які стоять на часі в нашій Академії.

Ректор нагадав, що країна перебуває в умовах епідемії, у зв'язку із чим необхідним є суворе дотримання протиепідемічних вимог: маскового режиму, соціальної дистанції та ін. У зв'язку із цим також планується в підготовці студентів використовувати й вдосконалювати напрацьовані минулого року методики дистанційного навчання з використанням системи Moodle. Будемо спостерігати також за епідеміологічною ситуацією в країні та регіоні й належним чином реагувати на всі зміни.

Академія працює зараз у співпраці з Міністерством із надзвичайних ситуацій України щодо виконання протипожежних вимог. Цим обумовлений стан, у якому знаходяться зараз наші вестибюлі, переходять та деякі інші приміщення, з яких

на вимогу протипожежної охорони, довелося демонтувати матеріали. Ми виконали основні їхні вимоги, але є ще роботи, які потребують додаткового фінан-

сування відповідних фінансів для виконання цих робіт.

Діяльність Академії базується на законах, постановах, актах наших органів влади, які ухвалю-

сування (за нашими підрахунками, майже на 7 млн грн). Це протипожежна обробка дахів, удосконалення протипожежної сигналізації та ін. Наш ЗВО тісно співпрацює з відповідними органами з приводу надання

ні на державному та місцевому рівнях. Також робота ДДМА визначається перспективним планом, який у цьому році потрібно оновити на наступний період.

У рамках співпраці з Міністерством освіти і науки Украї-

ни наш ЗВО неодноразово відвідували міністр, заступники міністра, неодноразово бралася участь у нарадах, організованих МОН. Деякі проблемні питання вдалося розв'язати. Так, тісна співпраця з комітетом Верховної Ради дозволила вирішити проблему роботи на території ЗВО пунктів харчування та надання канцелярських послуг, проблему бюджетного фінансування для наших коледжів у Краматорську й Дружківці та деякі інші.

Бралася участь у нараді з Президентом України в складі робочої групи ректорів провідних ЗВО. Метою наради було вирішення невідкладних питань та окреслення перспектив

розвитку вищої освіти. Сподіваємося, що результати наради будуть враховані при ухваленні законодавчих актів й розподілі бюджетного фінансування.

За результатами вступної кампанії маємо показники нижчі, ніж у минулі роки, що значною мірою пов'язано з об'єктивними факторами: зменшенням кількості випускників шкіл, коледжів, бакалавріату, цьогорічними змінами у правилах прийому (обов'язкове ЗНО при прийомі на прискорену форму навчання, ЄВІ при зачисленні в магістратуру). Мають місце також недоліки в профорієнтаційній роботі, які значною мірою пов'язані зі складною ситуацією, зумовленою карантинном.

Як пропозиція щодо вдосконалення профорієнтаційної роботи в наступному році було вказано на необхідність довести до відома випускників та керівництва шкіл, які розташовані в зоні проведення ООС, інформацію про можливість вступу до Академії за спрощеною процедурою – без ЗНО через освітній центр «Донбас–Україна». Цього року за такою процедурою вже вступило 47 осіб. Необхідно організувати дистанційні підготовчі курси для випускників шкіл, які складають ЗНО у 2021 році, та бакалаврів, які планують вступати до магістратури. Потрібно також активізувати роботи на підприємствах міста та регіону щодо залучення працівників для навчання на заочному відділенні або для отримання другої вищої освіти. Треба встановити й підтримувати постійні ділові контакти з кожним потенційним абітурієнтом до моменту подання ним документів до вступу в Академію, посилити рекламну-агітаційну роботу Академії в соціальних мережах, засобах масової інформації, електронних засобах зв'язку.

(Закінчення на с.2)

МИ ПОСІЛИ ГІДНЕ МІСЦЕ В КОНКУРСІ НФДУ

Наукова рада Національного фонду досліджень України затвердила рейтинговий список проєктів-учасників конкурсу НФДУ «Підтримка досліджень провідних та молодих учених». Нашою Академією на участь у цьому конкурсі була висунута група провідних та молодих учених під керівництвом проф. Михайла Турчаніна.

Наукова робота нашої групи на тему «Термодинаміка розплавів і фазові перетворення в багатокомпонентних системах перехідних металів як наукова основа розробки аморфних сплавів» із балом 96,2 посіла двадцяту сходинку з понад 300 тем-учасниць.

Зауважимо, що боротьба була серйозною – розрив між 1-м і 20-м місцями складає лише два бали.

Конкурсною комісією прохідний бал для проєктів-переможців установлений на рівні 87,3. Остаточний список переможців буде оголошено в передбачені конкурсом терміни.

ФІЛІНКОВУ ВОЛОДИМИРУ ІЛЛІЧУ – 85!

11 вересня заслужений викладач, професор кафедри фізичного виховання й спорту ДДМА, кандидат наук із фізичного виховання й спорту Володимир Ілліч Філінков відзначив свій 85-річний ювілей. У нашому виші Володимир Ілліч і фізичне виховання стали синонімами. Протягом усієї своєї роботи Володимир Ілліч веде активну пропаганду принципу «У здоровому тілі здоровий дух!». Завдяки його роботі кафедра працює чітко й злагоджено. А скільки майстрів спорту й талановитих хлопців і дівчат він виховав!

У 1960 році Володимир Ілліч закінчив Кримський державний педагогічний інститут за спеціалізацією «Спортивні ігри». У 1965 році почав свою тренерсько-викладацьку діяльність викладачем КІІ. З вересня 1968 року і до листопада 2011-го Володимир Ілліч очолював кафедру фізичного виховання й спорту КІІ–ДДМА. З 1962 до 1982 рр. – голова міської федерації волейболу.

З 1990 до 1995 рр. – депутат міської ради, голова депутатської комісії з питань фізичної культури й спорту. З 2009 року – дійсний член Української академії економіки й кібернетики.

Володимир Ілліч завжди докладав усіх своїх сил, щоб обладнати, реконструювати й зміцнити матеріально-технічну базу Академії, яка значно розширилася й визнана однією з кращих в області.

Великий внесок зроблений для підвищення рівня методичного забезпечення кафедри та навчального процесу. А осо-

бисто його творчий доробок складає понад 300 наукових статей, монографій, посібників і брошур.

Як результат – нагородження двічі знаком «Відмінник освіти», Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України за багаторічну сумлінну працю та величезний внесок у розвиток фізичної культури і спорту серед студентської молоді, відзнакою «Почесний працівник фізичної культури і спорту України», переможець у конкурсі «Заслужений викладач ДДМА», «Почесний професор ДДМА».

Але за всіма званнями й посадами стоїть, перш за все, жива, доброзичлива і, безумовно, талановита людина. Важко знайти керівника, який би так дбав про своїх учнів-викладачів, про добробут рідного вишу й кафедри. Володимир Ілліч не тільки талановитий керівник, але також і талановитий поет, що характеризує його як украї різноманітну людину.

Коллектив Академії, кафедри фізичного виховання і спорту від усього серця бажає Володимирові Іллічу міцного здоров'я, особистого щастя, невичерпної енергії і наснаги у всіх справах. Хай завжди панують мир і злагода, у серці – доброта, а у справах – мудрість та виваженість. Нехай доля й надалі буде прихильною, даруючи радість життя, незрадливую удачу, вірних і надійних друзів!

КОНФЕРЕНЦІЯ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ: ЗГАДУЄМО МИНУЛЕ, ДИВИМОСЯ В МАЙБУТНЄ

(Закінчення. Початок на с.2)

Протягом минулих п'яти років було виконано значний обсяг роботи з підготовки й оновлення документації щодо ліцензування й акредитації спеціальностей ДДМА. Більшість із них цього року було акредитовано без суттєвих зауважень. На цей час у Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти подано 12 заяв на програми освітніх магістрів і 6 заяв на програми наукових магістрів. На 1 травня цього року в Академії створено відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти і відділ по роботі з іноземцями та особами без громадянства.

Підведено також підсумки наукової діяльності ЗВО. Показники наукової діяльності залишаються достатньо високими. Обсяг фінансування цього року склав 3 млн 176 тис. грн, у тому числі спецфонд 202 тис. грн. Надходження до спецфонду значною мірою забезпечені завдяки діяльності кафедр КМСІТ, КДІМІПМ та АММ. Цього року всього опубліковано 905 наукових праць, у тому числі: у виданнях ВАК – 193, у виданнях, що входять до наукометричних баз даних, – 147, у співавторстві зі студентами – 253.

Усього за звітний період видано 10 наукових збірників і матеріалів конференцій, у тому числі 3 спеціалізовані збірники.

У науковій роботі брали участь 914 студентів, із них 5 – з оплатою. На конференціях різного рівня було зроблено 335 студентських доповідей. На студентських олімпіадах і конкурсах обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів отримано 13 нагород. Стипендії Президенту України отримують 7 студентів Академії. Призначено стипендію Кабінету Міністрів України для молодих учених доценту кафедри ПТМ Бережній О.В. Голову ради молодих учених ДДМА Ольгу Дзержинську було обрано головою Донецької обласної молодіжної ради.

відбувся в січні 2020 р. у Львові в Українському католицькому університеті.

Усього в Академії виконується 38 угод про міжнародне співробітництво. Міжнародні конференції проведено спільно із зарубіжними партнерами з Австрії, Сербії, Хорватії, Польщі, Італії та ін.

Аспірантура в Академії функціонує за 11 спеціальностями, докторантура – за 6 спеціальностями. На 2020 рік було замовлено 40 місць, надали нам менше – 25 місць. Зараз в аспірантурі навчається 49 осіб очно і 11 – заочно. Діють 2 спеціалізовані вчені ради, науково-технічна рада, у яких атестуються здобувачі наукових ступенів і вчених звань.

Основними напрямками співробітництва є взаємна участь науковців сторін у міжнародних конференціях, публікації наукових праць, спільна участь у міжнародних проєктах, обмін науковою інформацією, надання можливості проводи-

ти дослідження на унікальному обладнанні тощо.

Ми намагаємося відновлювати нашу матеріальну базу та підтримувати її в належному стані. А саме – установлено віконних блоків на 170 тис. грн, пластикових труб на 125 тис. грн, комплектуючих для комп'ютерної техніки на 270 тис. грн, придбано спор-

тивний інвентар на 151 тис. грн, матеріалів для виконання наукових робіт на 198 тис. грн та ін.

Є також спонсорська підтримка. Наприклад, у серпні командування ООС подарувало бібліотеці ДДМА велику кількість нових книжок. Професори Алієв І.С. та Тарасов О.Ф. за рахунок міжнародних ґрантів придбали новітнє комп'ютерне та інше обладнання для наукової роботи та навчального процесу. Таку діяльність нам необхідно розвивати.

В Академії ведеться активна спортивна й культурно-масова робота. Спортсмени ДДМА посідали перші та призові місця на чемпіонатах і кубках світу, Європи, України, Донецької області. У загальнокомандному заліку за підсумками Універсиади Донецької області серед студентів закладів вищої освіти у 2019 році ДДМА посіла 1-е місце.

Проведено багато заходів, змагань, турнірів на основі ка-

лендарних планів спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи серед студентів, викладачів, співробітників Академії. На спортивній базі ДДМА проведено багато змагань всеукраїнського, обласного та міського рівнів.

Протягом звітного періоду проводилися традиційні для Академії культурно-масові та виховні заходи, а також заходи обласного та міського рівнів.

Однак, поряд із досягнутими позитивними результатами, у діяльності Академії мають місце недоліки, залишаються не до кінця вирішеними окремі завдання, має місце невиконання окремих пунктів планів.

Ефективність профорієнтаційної роботи залишається, як і раніше, низькою, що призвело до зниження кількості студентів і відповідного скорочення штатних одиниць в Академії. Спад популярності технічних спеціальностей позначився на показниках прийому на освітні програми бакалаврського та магістерського рівнів інженерно-технічної спрямованості. Значними є показники відрахувань студентів, потребує вдосконалення й посилення індивідуальна робота зі студентами, робота кураторів.

Високі показники в науковій роботі досягнуті обмеженою кількістю науковців, наукових колективів. Потрібне більш широке залучення всіх викладачів до наукової роботи, з приділенням суттєвої уваги публікаціям у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз.

Вимагає підвищення рівня виконавської дисципліни, відповідальності викладачів за якість освітньої та наукової діяльності, підвищення авторитету Академії та ін.

Після доповіді Вікторіві Дмитровичу було поставлене питання щодо виборів ректора ДДМА, які повинні відбутися 22 жовтня. Воно стосувалося кількості претендентів та термінів висування кандидатур.

Була відповідь, що поки офіційно ніхто свої кандидатури не висував, останній термін висування – за місяць до виборів, тобто 22 вересня, і що Віктор Дмитрович планує висувати свою кандидатуру на вибори.

З огляду на результати діяльності Академії, зборами трудового колективу роботу в. о. ректора Ковальова Віктора Дмитровича за звітний період визнано задовільною.

Було окреслено також головні напрямки роботи Академії на наступний рік. Це перш за все забезпечення її роботи в умовах епідемії коронавірусу, створення наскрізної системи управління якістю процесів в усіх напрямках діяльності Академії. Також це підвищення якісних характеристик науково-педагогічних кадрів Академії, підвищення ефективності роботи аспірантури й докторантури, розвиток інформаційних пакетів спеціальностей, навчально-методичних комплексів дисциплін для нових спеціальностей, які було акредитовано в Академії.

Необхідно продовжувати розвиток системи дистанційного навчання, інформаційне, матеріальне та кадрове її забезпечення, розробку оригінальних електронних підручників, програмних продуктів, засобів контролю знань студентів. Слід також забезпечити подальше вдосконалення методів і форм профорієнтаційної роботи та доузівської підготовки з метою конкурсного формування якісного контингенту студентів, розвиток міжнародних зв'язків у сфері освіти й науково-технічного співробітництва, активізацію зовнішньої діяльності для організації обміну інформацією з вищими зарубіжжя, з метою розширення використання в роботі новітніх освітніх технологій, сучасних методик і засобів навчання й оцінки якості підготовки.

У науковій діяльності основними напрямками роботи є підтримка й розвиток інноваційної діяльності в Академії,

стимулювання подання пропозицій щодо вдосконалення усіх видів діяльності, подальший пошук ефективних форм і методів моральної й матеріальної мотивації роботи викладачів і співробітників, особливо щодо реалізації стратегічних напрямків і завдань. Також актуальним є підвищення ефективності науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, збільшення кількості та обсягів госпдоговорних робіт, розширення впровадження результатів науково-дослідних робіт у виробництво та навчальний процес, збільшення кількості публікацій у спеціалізованих, а також рейтингових виданнях, активізація винахідницької діяльності. На часі, крім того, є підвищення рівня науково-дослідних робіт студентів і досліджень у рамках магістерських кваліфікаційних робіт, підвищення ефективності наукової й винахідницької діяльності студентів.

У фінансовій сфері потрібно приділити увагу підвищенню ефективності існуючих і пошуку нових джерел надходження коштів в Академію, розробці й реалізації заходів отримання енергетичних і матеріальних ресурсів та їхньої економії.

У соціальній сфері головний напрямок дій – це забезпечення соціального захисту усіх студентів і співробітників Академії, подальший розвиток студентського самоврядування, залучення органів студентського самоврядування до аналізу навчально-виховного та інших процесів в Академії, більш широке залучення студентської молоді до управління Академією та вироблення рішень. Актуальним є також створення умов нетерпимості до порушень трудової дисципліни, протидія корупції, хабарництва та зловживань.

Окреслене є лише основними напрямками нашої роботи, їх можна й потрібно конкретизувати й розширити.

Підготував
Олексій Кабачий

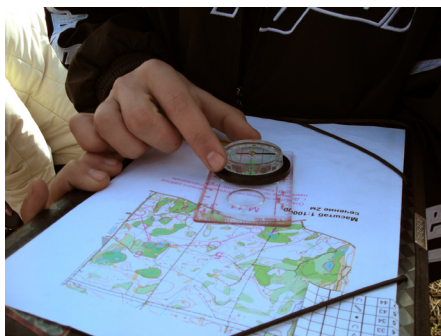

НАШ СЯЮЧИЙ «ПРОМІНЬ»

Коли в середині 70-х років для нашого спортивно-оздоровчого табору його директор (на той час) Станіслав Мотовілов запропонував назву «Промінь», то це не здивувало тих, хто добре знав ті місця. Адже вони помічали, що коли йдеш із заходу, від турбази «Буревісник», то потрапляєш із затемненого змішаного лісу в світлий сосновий, і навкруги все починає світитися від сяючих променів сонця. Не здивувала й запропонована українська назва в часи найбільшого настану на мову, адже «промінь» (промінець, проміння) дуже стисло й правильно передавало обстановку табору. Російський аналог – «луч» сприймався дуже прохолодно й не передавав тієї теплоти, яка склалася в таборі в усіх відношеннях.

На ту пору це був студентський табір, і йому судилося стати улюбленим місцем відпочинку молоді не тільки КІІ-ДДМА, але й з інших турбаз. Адже в ньому завжди виривало життя, цілий рік від ранку до вечора. Улітку там відпочивали

студенти-спортсмени, які тренувалися в групах спортивного вдосконалення, а також інші охочі студенти. Цілий день там відбувалися різні заходи культурного й спортивного характеру, а ввечері – дискотека, на яку сходилася молодь із сусідніх навколишніх турбаз. З осені до весни табір брали у свої руки студенти з Туристського клубу КІІ. Тут вони проводили свої тренування і злагодження туристських груп. А для відпрацювання навичок керівництва туристськими групами запрошували щосуботи

й щонеділі для відпочинку недосвідчених в туристському побуті звичайні студентські групи, які направлялися туди профкомом. Туристи організовували для студентів туристський відпочинок з елементами екстриму, адже не всі молоді люди вміють розтопити пічку, приготувати на ній їжу й правильно поводити себе в лісі. А опікувався студентами інструктор (теж студент), який уже мав кваліфікацію керівника групи й надалі удосконалював навички керівництва на недосвідчених і невмілих в туристському сенсі студентах.

На сьогодні спортивно-оздоровчий табір «Промінь» став місцем відпочинку не тільки студентів, а й викладачів та співробітників. За останні чотири роки ректорат і профком доклали зусиль із підвищення комфортності відпочинку в межах невеликого бюджету Академії. Бюджет передбачав роботи обмірковані невеликі кроки з благоустрою території і побуту. Адже, якщо робити багато дрібних кроків, то в решті

решт отримуємо хороший результат. Так, тільки за цей рік реконструйований душ. А також придбано різний кухонний і м'який інвентар. У майбутньому ректорат планує реконструювати будиночки, добудувавши до них побутові приміщення. Профспілковий комітет цього року організував відпочинок у кількох таборах.

А саме: у «Проміні» відпочивало 25 сімей, на «Сосенках» – 10, у СТЕМі – 9 і в «Іскорці» – 1.

В умовах подорожчання відпочинку в Україні добре мати свій заглиблений куточок, де можна відпочити від справ на одинці з природою.

Вячеслав Медведєв

ХТО МИ? ГОСТІ, ОКУПАНТИ ЧИ РАБИ ЦИХ ОКУПАНТІВ?

Нещодавно дружківський журналіст Євген Шаповалов запропонував своїм підписникам прочитати свою статтю про мову, яка була опублікована в газеті «Наша Дружківка» ще у 2007 році. Це відповідь на виступ однієї з дружківських освітянок, яка розповідала, що в Дружківці з українською мовою все нормально. «Але, як ми всі знаємо, – усе було дуже ненормально. Ненормально навіть сьогодні, майже 13 років по тому...» – пише журналіст. На жаль, ця тема актуальна й сьогодні.

«Прочитав у Вашій газеті за 23 січня статтю «Пам'ятайте, що ви живете в Україні». Мова там йшла про українську мову. Стаття оптимістична.

Інтерв'ю з Оленою Колдешевою, звичайно ж, дуже цікаве. Вона, як фахівець, педагог, викладач української мови щиро вірить, а скоріше – хоче, щоб усе було так добре, як вона розповідає в інтерв'ю.

А з нею не згоден і, особливо, у роки мого навчання, а це 60–70-і, із нашою мовою у нас в країні не було і не є все добре.

Перенесемося в далекі і не так вже й далекі 60-і роки. Як стверджує Олена, кількість годин була однакова – скільки годин російської мови і літератури, стільки й української. Але це кількість. А якісно як подавалася українська література?

Як подавалися в програмі П. Тичина, М. Рильський, В. Сосюра, М. Бажан, Ю. Яновський, О. Вишня, О. Гончар? Ми вивчали тільки ті їхні твори, котрі пройшли найжорстокішу цензуру «Главліта» й були написані кон'юктурно, для і на замовлення влади. Де були сосюринські «Мазепа», «Третя рота», де «Собор» Гончара? І багато, багато іншого? Чому був заборонений вірш Володимира Сосюри «Любіть Україну»? А самого автора за цей вірш мало не посадили!

А скільки було вихолощено з Кобзаря? «Ржавець», «Розрита могила», «Холодний Яр». А коментарі до творів Тараса взагалі робили його, як він же, передбачаючи це, говорив: «Ентузіастом, торіч дурнем» (Е. Енджієвич «Родовід Генія»).

А що ми вчили на пам'ять із Шевченка? «Причинна» та уривки з «Катерини». А «москаль»,

пояснювали нам вчителі, це в перекладі з російської просто солдат, якому служити 25 років. Так пояснювали шевченківські рядки «москалі чужі люде...».

А де були в програмі Пантелеймон Куліш, Микола Зеров, Майк Йогансен, Володимир Свідзінський, Тодосій Осмачка, Михайло Драй-Хмара, Євген Плужник, Леонід Чернов (Малосийченко), Марко Вороний, Кость Буревій, Микола Хвилювий, Валерій Підмогильний, Григорій Косинка, Борис Антоненко-Давидович, Борис Грінченко, Микола Куліш, Василь Гайворонський (з Костянтинівки Донецької області), Василь Грінчак, Катря Гриневичева, Галина Гордасевич (з Донецька), Лесь Курбас, Михайло Грушевський, Юрій Лавріненко, Євген Сверстюк, Улас Самчук, Юрій Горліс-Горський, Василь Стус, Іван Дзюба і його «Інтернаціоналізм чи русифікація» і ще ТИСЯЧІ наших українських письменників, поетів, істориків, геніїв нашого народу, яких ми не тільки не знали й не знаємо, але було заборонено навіть про них казати.

Уті ж 60-і роки в Америці українці видавали «Азбуковник», Енциклопедію української літератури, де доктор Богдан Романенчук у 20 томах розмістив майже п'ять тисяч українських літераторів, поетів, письменників, просвітителів 19–20 століть.

А біографічний довідник «Мистецтво України» за редакцією А. В. Кудрицького, у якому 6,5 тисяч коротких біографічних довідок про українських митців?

Майже третину з них знищили за радянської влади. Про це є знаменита антологія Юрія Лавріненка «Розстріляне Вівчарство», видана тоді ж, у 60-х за кордоном.

Найбагатшу нашу національну культурну спадщину було просто заборонено в СРСР. А ми вчили: «А сонечко сходить та все відтіля, од Сталіна батька та все із кремля...» (може, трішки не точно, але близько). А мій сусід, старший від мене роками, розповідав, як його виганяли зі школи, коли він по дитячій простоті запитав на уроці, чому написано, що сонце сходить з кремля, адже кремль то на півночі?

І це все при рівній кількості годин.

Вчителі підтверджують те, що я зараз скажу. Учитель російської мови отримував на 15 % більше вчителя української! Українські класи комплектувалися по 30 учнів, а російські – по 15! І Ви говорите, що не гнобилася наша мова?

А за що ж тоді склали свої голови Василь Стус, Олекса Тихий, Юрій Литвин?

Так, школа – заклад консервативний, так, напевно, і повинно бути. Учитель отримав програму і за нею працює. І на кроці ні вправо, ні вліво.

Але ось Олена Колдешева згадує в інтерв'ю про Олексу Тихого – простого шкільного вчителя Олексія Івановича Тихого. Це живий приклад. Він наш земляк, працював поруч із нами і не так уже й давно, якраз у ті ж 60-і роки. Кожен другий у нашій Олексієво-Дружківці знав його особисто і пам'ятає його. Ще тоді, у 60-і роки він писав керівництво СРСР, що наша народна освіта прийшла до повного занепаду. Пропагував систему Макаренка, шкодував, що вона незаслужено забута. А витіснення й знищення владою і «народною освітою» української мови, яке

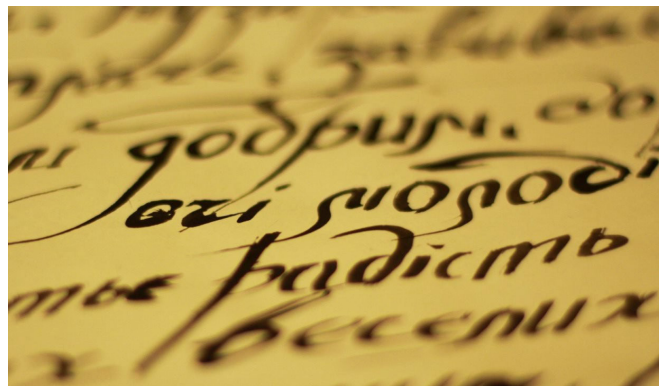
велосю повсюдно, він вважав злочином.

Я не фахівець, але так розумію, що зараз наша система освіти не сильно змінилася. Ми живемо в іншій державі, але за законами старого СРСР.

Що стосується української мови у нас на Донбасі. Треба сказати чесно, поклавши руку на серце. Школа, нехай навіть українська, українською мовою не говорить. Не секрет, що без винятку всі вчителі поза уроками, а то й на уроці говорять російською мовою. Особливо це має місце в нас на Донеччині. Українська мова «для галочки». І все це в порядку речей. Усі про це знають, і нічого не робиться, щоб усе це змінити.

Аз нею зіткнулася моя молодша дочка. Вона закінчила українську школу, і всі терміни з усіх предметів вона вчила українською. Кисень, трикутник та інше.

Ось вона вступає до вишу. Приходить на

заняття, а там все російською мовою. Це створило великі труднощі в навчанні, неприязнь до української мови. А саме така ситуація зараз на Донбасі. Уся область вчить українську, а в усіх вишах, які, природно, майже всі знаходяться в обласному центрі, викладають російською. Крім деяких факультетів ДонНУ.

І це принципова політика нашої області. Тупа русифікація.

За інформацією донецької «Просвіти», у цьому році (2007. – Прим.

ред.) область навмисно зірвала щорічні різдвяні поїздки дітей у західні області України. Активну участь у саботажі цього брало саме обласне керівництво освіти. Вони навіть канікули пересунули, щоб 8 січня вже треба було дітям йти до школи. Область сильно ускладнила процедуру оформлення документів для таких поїздок. Крім того, у міському бюджеті на 2008 рік закладено 6 мільйонів гривень на підтримку й розвиток... російської мови. («Слово Просвіти» № 2 від 16 січня 2008 року).

Аянукович перерахував 1 мільйон доларів на проведення з'їзду в Севе-родонецьку. Що, вони там українську мову відстоюватимуть за цей мільйон доларів? Ні, на весь мільйон думатимуть, як її остаточно добити! І, може бути, не тільки мову.

То яку мову треба рятувати?

Ось останній приклад. На Дні Соборності України наш мер на заході по-

при Союзі, для того, щоб ми, жителі Донбасу, цю українську мову самі із себе видавали. Усе для молоді в нас російською мовою: газети, журнали, фільми, радіопередачі на FM, викладання, художня література, пісні, концерти, КВК, усі телеканали. А українською – інструкції для управління освіти, нудні передачі держрадіо й телебачення, протоколи ДАІ, тітки, які торгують м'ясом і картоплею на базарі. Українською говорити в нас на Донбасі вважається неprestижним, можуть засміяти. Навіть попи проповідують у нас строго російською мовою, тому що московські.

Я народився на Донеччині. Звідси мої батьки, діди й прадіди. Усі вони говорили українською мовою. В останні роки на Донбасі було переселено багато народу з різних кінців СРСР. Донбас став для них батьківщиною. Другою батьківщиною. І, я впевнений, усі вони поважають мову й звичаї корінного народу Донбасу. І ніхто з них не проти, щоб їхні діти говорили українською мовою в Україні. Вони вже всі Українці. Вони Український народ. Аби в Україні всім добре й багато жилося, люди були щасливі.

А ми повинні берегти рідну українську мову. Олекса Тихий казав: «Рідну мову повинна берегти кожна людина. Умирає мова – умирає культура. Умирає культура – припиняється прогрес».

А видатний німецький філософ і економіст Карл Маркс казав: «Особа, яка не володіє мовою народу, на землі якого мешкає, – гість, або окупант, або раб цього окупанта».

Ще скажу од себе: у нас на Донбасі немає конфлікту між українською і російською мовами. У нас є конфлікт між мовою хама й мовою культури. І мовою хама часто балакає наша влада. Це дуже прикро, але ж владу на Донбасі вибираємо ми самі. Тому ми й маємо те, що маємо».

Євген Шаповалов

